

Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sınavına ve Bu Sınavın Kaldırılmasına Yönelik Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Görüşleri

Hasan BAKIRCI*, Merve Gül KIRICI**

Öz: İki aşamadan oluşan bu çalışmanın birinci aşamasında Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş (TEOG) sınavının Fen Bilimleri öğretmenleri tarafından yapılan değerlendirmeler incelenirken, ikinci aşamasında TEOG sınavının kaldırılmasına yönelik Fen Bilimleri öğretmenlerinin düşünceleri incelenmiştir. Bu kapsamda çalışmanın amacı, TEOG sınavı ve bu sınavın kaldırılması konusunda Fen Bilimleri öğretmenlerinin görüşlerine başvurmaktır. Çalışmanın katılımcılarını, 2017-2018 eğitim öğretim yılında Van ilinde Milli Eğitime Bağlı farklı ortaokullarda görev yapan 10 Fen Bilimleri öğretmeni oluşturmaktadır. Bu çalışmada, nitel araştırma yaklaşımlarından özel durum yöntemi ve veri toplama aracı olarak da yarı yapılandırılmış mülakat kullanılmıştır. Mülakat formunda, yedi açık uçlu soru yer almıştır. Fen Bilimleri öğretmenleri TEOG sınavının, öğrencilerin derse karşı motivasyonlarını artırdığını bunun yanında öğretmen, öğrenci ve veli dayanışmasına katkı sağladıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenler, bu sınav ile okul idaresinin ve öğretmenlerinin değerlendirildiğini, rekabet ortamının ve stresin oluştuğunu, sosyal ilişkilerin zayıfladığını belirterek sınavın olumsuz yönlerine dikkat çekmişlerdir. Öğretmenler, TEOG'un kaldırılmasının öğrenciler-üzerinde olumlu etki yarattığını, her öğrencinin sınavsız bir şekilde herhangi bir liseye yerleşeceğini ve ailelerinde bu durumdan mutlu olduğunu ifade etmiştir. Bunun yanında öğretmenler, TEOG'un

*Dr. Öğretim Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Email: hasanbakirci09@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-7142-5271>.

** Fen Bilimleri Öğretmeni, Milli Eğitim Bakanlığı, Email: gulyakisir@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-8959-4770>.

kaldırılmasının doğuracağı olumsuzlukları ise şöyle ifade etmişlerdir. Yeni sınav sistemi açıklanmadan TEOG'un kaldırılmasının; öğrenci, öğretmen ve velilerde belirsizlikler oluşturduğu, öğrencilerin derse karşı motivasyonlarının azaldığı, öğrencilerin çalışmaları ve velilerin çocuklar için yapmış oldukları maddi masrafların boşuna gittiğini ve kaygılarının oluştuğunu belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: TEOG, sınavın kaldırılması, fen bilimleri öğretmenleri, görüş.

Science Teachers' Views on the Removal of the Transition from Primary to Secondary Education Exam

Abstract: This study consists of two phases. The first phase offers an evaluation of the Transition From Primary to Secondary Education (TAFSED) Exam while the second phase explores science teachers' views regarding the removal of the TAFSED. Within this context, the purpose of this research is to investigate the views of the Science Teachers about the TAFSED. The participants are 10 science teachers who are working at different secondary schools in Van province during 2017-2018 academic year. The research employs qualitative methodology and a special case study and uses semi-structured interviews as a data collection method. There were seven open ended questions in the interview protocol. Science teachers state that the TAFSED increased students' motivation, and the collaboration between among students, their teacher and parents. The teachers also point out the negative aspects of the exam; they argue that the exam is being used as a tool to assess the performance of teachers by the school administration; it creates a competitive environment, increases stress among teachers and weakens the social relations. Teachers have stated that the removal of the exam would create positive outcomes for the students and makes families be happy. On the other hand, some of the negative aspects of removing the exams are expressed as follows; it would create ambiguity regarding how students would be placed to in high schools, it might increase

students' motivation and it would create anxiety as all the expenses made by parents would be in vain.

Key Words: TAFSED, removal of the exam, science teachers, view.

Giriş

Eğitim ve öğretimin, önemli boyutlarından biri ölçme ve değerlendirmedir. Bu boyut eğitim-öğretimin etkili olup olmadığını ve öğrencilerin konuyu öğrenip öğrenmediğini ortaya çıkarmak için gerekli bir kontrol mekanizmasıdır. Ölçme ve değerlendirme sayesinde, öğrencilerin kazanması gereken bilgi, beceri ve tutumları kazanıp kazanmadığı ya da ne kadar kazandığı belirlenmektedir (Gündoğdu, Kızıldaş ve Çimen, 2010). Türkiye’de genç nüfusun fazla olması, okul, öğretmen ve nitelikli okul sayılarının az olması ve öğrencilerin bir üst öğretim kademesine yerleşmelerinde sınavda aldıkları puanların dikkate alınması gibi unsurlar merkezi sınav sistemini zorunlu hale getirmiştir (Atila ve Özeken, 2015; Özkan ve Özdemir, 2014; Sarier, 2010).

Öğrenciler, ortaokul sekizinci sınıfta liseye geçiş için geçmişten günümüze kadar farklı sınavlara (LGS, OKS, SBS ve TEOG vs.) girmişlerdir. Ortaokul öğrencilerinin girmiş olduğu bu sınavların şekli ve içeriği her zaman eleştirilmiştir. Özellikle bu sınavların, okulda öğrenilen bilgileri yeterince ölçmediğini sadece ortaöğretime geçiş için bir araç olarak kullanıldığı vurgulanmıştır (Ocak, Akgül ve Yıldız, 2010). Türkiye’de sınav ile ortaöğretime alınma geçmişi incelendiğinde; Maarif Kolejlerin 1955 yılında ilk kez sınav ile öğrenci aldığı görülmüştür. Maarif Koleji, 1975 yılında adını Anadolu lisesi olarak değiştirmiş ve sınav ile öğrenci almaya devam etmiştir. Sınav ile öğrenci alan diğer liseler sırasıyla, 1964’te kurulan Fen Liseleri, 1985 yılında eğitim veren Anadolu İmam Hatip Liseleri, 2003’te kurulan Sosyal Bilimleri Liseleri ve 2009’da açılan Spor Liseleri olduğu söylenebilir (URL-1, 2017).

Türkiye’de 1999 yılında ortaöğretime geçiş için tüm öğrencilere tek bir merkezi sınav olan Liselere Giriş Sınavı (LGS) uygulanmıştır. Bu sınav, Türkiye’de 2004 yılına kadar geçerliliğini devam ettirmiştir. İmam Hatip, Anadolu Öğretmen, Fen ile Sosyal Bilimler, Mesleki ve Teknik Liselerine bu merkezi sınav ile öğrenci alınmıştır. 2004–2007 tarihleri arasında uygulanan Orta Öğretim Kurumları Seçme ve Yerleştirme Sınavı (OKS), eğitim-öğretim yılı sonunda bir oturum halinde yapılmıştır. OKS sınavında, öğrencilere altıncı, yedinci ve sekizinci sınıf Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler, Fen Bilimleri ders kazanımlarını içeren toplam 100 soru sorulmuş ve sınav süresi iki saat olarak belirlenmiştir. Ayrıca OKS’de Devlet Parasız Yatılılık ve Bursluluk, Polis Koleji Aday Tespiti’de bu sınav çerçevesi içine dâhil edilerek etki alanı biraz genişletilmiştir. OKS’nin telafisinin olmaması ve zaman sınırlaması gibi sınırlılıkları nedeniyle öğrencilerin bilgileri bilirlilik düzeyini yeterince ölçmediği söylenilmiştir. Ayrıca OKS’nin hem öğrencileri hem de aileleri psikolojik olarak olumsuz etkilemesi ve ailelere maddi külfet getirmiş olması gibi dezavantajlarının da olduğu tespit edilmiştir (Gür ve Çelik, 2009). OKS, bu gibi sınırlılıklardan dolayı uygulamadan kaldırılmıştır.

2007-2008 eğitim-öğretim yılında Orta Öğretime Geçiş Sistemi (OGES) adı altında üçlü ve tekli Seviye Belirleme Sınavı (SBS) getirilmiştir (Erdoğan, Meşeci Giorgetti ve Çiççili, 2011; Yiğittir ve Çalışkan, 2013). OGES, sadece bir geçiş sistemi değil aynı zamanda 2004 yılından itibaren kademeli olarak yenilenen öğretim programlarına bir uyum süreci olarak tanımlanmıştır (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2010). Üçlü SBS sistemi 2007 yılında altı ve yedinci sınıf sınıflarda uygulamaya başlanması, 2008 yılında altı, yedi ve sekizinci sınıflara uygulanması planlanmıştır (Bal, 2011; MEB, 2008; URL-1, 2017). SBS kapsamında ortaokul sürecini tamamen içeren, Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler ve İngilizce ders kazanımlarına ilişkin sorulara yer verilmiş olup, sınavlar her yıl eğitim öğretim sonunda MEB tarafından uygulanmıştır (Sarier, 2010). Bu sınav modelinde öğrencinin liseyi tercih etmede kullanacağı puanın %70’ini, altı, yedi ve sekizinci sınıflarda girilen SBS puanı (altıncı sınıf

SBS puanı %25; yedinci sınıf SBS puanı %35, sekizinci sınıf SBS puanının %40), %25'ini yıl sonu not ortalaması ve %5'ini ise davranış notu oluşturmaktaydı. Ancak davranış notu, sonraki zamanlarda yargı kararıyla bir ölçme ve değerlendirme aracı olarak kabul edilmediği için puan hesaplamasından kaldırılmıştır (Metin, 2013; Gür, Çelik ve Coşkun, 2013).

Millî Eğitim Bakanlığı, 2013-2014 eğitim öğretim yılında Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş (TEOG) sınavını açıklamış ve aynı yıl uygulamaya koymuştur (Şad ve Şahiner, 2016). TEOG, eğitim öğretimin birinci ve ikinci döneminde sekizinci sınıf öğrencilerinin ikinci sınavları yerine geçecek şekilde uygulanmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan bu sınavda öğrenciler, Türkçe, Fen Bilimleri, Matematik, Sosyal Bilimleri, İngilizce, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi olmak üzere toplam altı dersten sorumlu tutulmuştur. Her derste, kazanımlar doğrultusunda yirmi (20) çoktan seçmeli test sorusuna yer verilmiştir. Puanlama şekli ise %70 oranında TEOG sınavı, %30 oranda ise öğrencilerin altı, yedi ve sekizinci sınıfın yıl sonu ortalamaları dikkate alınmıştır. Ayrıca sınava çeşitli nedenlerden dolayı sınava giremeyen öğrencilerin mazeretlerini beyan etmesi halinde, öğrencilere telafi sınavına girme hakkı verilmiştir (MEB, 2014).

2017-2018 eğitim-öğretim yılının başında TEOG sınavının hem ailelerde maddi manevi hem de öğrencilerde psikolojik problemler oluşturması düşüncesi ile kaldırılması gerektiği ve yerine sınavsız ortaöğretime geçiş sistemi için çalışmalar yapıldığı ifade edilmiştir (URL-2, 2017). Bu çalışmanın yapılması, yaklaşık olarak 1.200.000 öğrenciyi, beraberinde bu öğrencilerin velilerini ilgilendirmesi ve bir milyona yakın öğretmeni etkilemesinden dolayı önem arz etmektedir. Eğitimde rol alan öğretmenlerin bu konudaki görüşleri bu sınav sistemine ait eksik yanlarının giderilmesi güzel yanlarının geliştirilmesi anlamında literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada TEOG sınavının kaldırılmasının Fen Bilimleri öğretmenlerine göre, öğrenciler, aileler ve kendileri üzerindeki yansımalarının neler olacağı araştırılmıştır. Literatür incelendiğinde, TEOG sınavının uygulamada olduğu sürede,

öğrenciler, öğretmenler ve aileler üzerinde etkileri ile ilgili sınırlı sayıda çalışma tespit edilmiştir. Bunun yanında TEOG sınavının kaldırılması konusunda Fen Bilimleri öğretmenleri görüşlerini inceleyen bir çalışmaya rastlanmadığı söylenebilir. Dolayısıyla literatürdeki bu eksikliğin giderilmesi adına da bu çalışmanın önemli olduğu söylenebilir. Diğer taraftan bu çalışmanın sınırlılığı ise, TEOG sınavının kaldırılmasından hemen sonra ve TEOG'un yerine gelen yeni ortaöğretim geçiş sistemi olan öğrencilerin ikamet ettikleri evlerinin yakınında bulunan okulların birinde eğitim alma sistemini içeren “Veli Tercihine Bağlı Serbest Kayıt Sistemi” açıklanmadan verilerin toplanmış olmasıdır. Bu kapsamda çalışmanın amacı, Fen Bilimleri öğretmenlerinin TEOG sınavı hakkında ve bu sınavın kaldırılmasına yönelik görüşlerini araştırmaktır.

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu çalışmada, nitel araştırma yaklaşımlarından özel durum yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemin en önemli özelliği, problemin özel bir durumu üzerinde irdeleme imkânının-olmasıdır (Çepni, 2014; Örucü ve Şimşek, 2011). Bu yöntem, özellikle bireysel yürütülen çalışmalar için çok uygundur (Çepni, 2014; Wellington, 2000). Ayrıca bir durumun özelliği üzerine odaklanır ve farklı veri toplama tekniklerinin bir arada kullanılmasına imkân sağlar (Cohen ve Manion, 1994; Çepni, 2014). Bu bilgiler ışığında çalışmadaki özel durumun TEOG sınavının kaldırılması konusunda Fen Bilimleri öğretmenlerinin görüşü olduğu söylenebilir. Bunun yanında katılımcı sayısı sınırlı tutularak verilerin derinlemesine elde edilmesi ve verilerin genelleme amacının olmaması gibi değişkenler bu çalışmanın desenin özel durum yöntemi olarak tasarlanmasında etkili olmuştur.

Katılımcılar

Katılımcılar, seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme göre belirlenmiştir. Bu örneklemede araştırmacı/araştırmacılar, yakın ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçmektedir. Araştırmacı/araştırmacılar çoğu zaman iş gücü ve para gibi sınırlılıklar nedeniyle bu uygun örnekleme başvurmuştur. Ayrıca bu örneklem seçimi çalışmaya hız ve pratiklik kazandırmaktadır (Miles ve Huberman, 1994; Yıldırım ve Şimşek, 2011). Katılımcılar, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Van il merkezinde devlet okullarında görev yapan 10 Fen Bilimleri öğretmeninden oluşmaktadır. Çalışmaya katılan öğretmenler gönüllülük ilkesine göre belirlenmiştir. Araştırma etiği nedeniyle çalışmada öğretmenlerin isimlerine yer verilmemiş, onun yerine Ö₁, Ö₂, Ö₃...Ö₁₀ şeklinde kodlar kullanılmıştır.

Çalışmanın Geçerliliği ve Güvenirliliği İçin Yapılan İşlemler

Bu çalışma nitel araştırma yaklaşımına göre tasarlandığı için elde edilen veriler geçerlilik ve güvenirlilik kavramları yerine; tutarlılık, teyit edilebilirlik, inanılabilirlik ve aktarılabilirlik kavramı açısından irdelenmiştir (Denzin ve Lincoln, 1994). Çalışmanın inanılabilirliğini sağlamak için uzman incelemesine ve araştırmacı üçgenlemesine başvurulmuştur. Veriler, üç farklı araştırmacı tarafında analiz edilerek tema ve kodlamalar çıkarılmıştır. Daha sonra ise uzman incelemesine yer verilerek çalışmanın inanılabilirliği sağlanmıştır. Çalışmanın aktarılabilirliği için, araştırma süreci okuyucuya detaylı bir şekilde açıklanmaya çalışılmış ve uygun örnekleme yoluna gidilmiştir. Son olarak, işlenmemiş veriler, bulgular, yorum ve öneriler kayıt altına alınarak doğrulanabilirlik kriterinin sağlanması amaçlanmıştır.

Veri Toplama Aracı ve Veri Toplama Aracının Uygulanması

Çalışmada verileri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış mülakat formu kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından ilk olarak 10 açık soru belirlenmiş daha sonra fen eğitimi görev yapan üç uzman görüşü doğrultusunda yediye indirilmiştir. Son olarak ilgili sorular beş Fen Bilimleri öğretmenine okutulmuş soruların anlaşılabilirliği hakkında düşünceleri alınmış ve mülakat formunda yer alan sorulara son şekli verilmiştir. Mülakatlar katılımcıların

ders aralarındaki boş saatlerinde yapılmıştır. Her bir öğretmen ile görüşme yaklaşık olarak 35-40 dakika sürmüştür. Mülakat formunda yer alan sorular şunlardır:

1. Bir eğitimci olarak TEOG sınavının sizler üzerinde nasıl bir etkiye sahipti?
2. TEOG sınavının, sekizinci sınıf öğrencilerini üzerinde nasıl bir etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?
3. TEOG sınavının aileleri nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz?
4. Eğitim-öğretim süreci içinde TEOG sınavının kaldırılması konuda düşünceleriniz nelerdir?
5. TEOG sınavının kaldırılması sizce sekizinci sınıf öğrencileri üzerinde nasıl bir etki oluşturmuştur?
6. TEOG sınavının kaldırılmasının aileler üzerinde yarattığı etkilerin neler olduğunu düşünüyorsunuz?
7. Sizce TEOG sınavının kaldırılmasından sonra nasıl bir sistem uygulanırsa hem öğretmen hem öğrenci hem de aileler mutlu olur?

Verilerin Analizi

Bu çalışmada elde edilen verilerin analizinde, betimsel ve içerik analizi tekniklerinden yararlanılmıştır. Mülakat esnasında veriler ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Kayıt cihazındaki veriler araştırmacılar tarafından düz metne çevrilmiştir. Bundan sonra ham veriler tekrar tekrar okunarak, araştırma kapsamı dışında kalan veriler çıkartılarak veri indirgemesi gerçekleştirilmiştir. Üç farklı araştırmacı tarafında ham veriler kodlanmıştır. Uzmanların biri yüksek lisansta “Fen Eğitiminde Nitel Veri Analiz” dersini verirken, diğer iki uzmanın nitel araştırma yaklaşımı ile ilgili çalışmaları bulunmaktadır. Daha sonra üç araştırmacı kodlama işleminden sonra bir araya gelerek yapılan kodlamaların tutarlılığını tartışmışlardır. Bu tartışma sonucunda kodlama benzerliklerinin %78 olduğu anlaşılmıştır. Kodlama farklılığının olduğu yerlerde ise iki araştırmacının kodlaması dikkate alınmıştır. Elde edilen tema ve kodlardan tablo

ve matris oluşturularak okuyucuların anlayacağı şekilde aktarılmıştır. Böylelikle her bir katılımcının mülakat formunda yer alan her soruya vermiş olduğu cevaplar okuyucular tarafından rahat görülebilecek tablo ve şekillerle sergilenmiştir.

Bulgular

Fen Bilimleri öğretmenlerinin TEOG sınavına ve sınavın kaldırılmasına yönelik görüşleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Fen bilimleri öğretmenlerinin TEOG sınavına ve sınavın kaldırılmasına yönelik görüşleri

Kodlar	Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀	f
TEOG Değerlendirilmesi	Öğretmenin motivasyonunun artması	+	+	-	+	+	+	+	+	+	9
	Sınavın benimsenmiş olması	-	+	+	+	+	+	+	+	-	8
	Öğretmen-veli-öğrenci ilişkisinin güçlenmesi	+	+	+	+	+	-	+	+	-	8
	Zamanın etkili kullanılması	+	-	+	+	+	-	+	+	-	7
	Sorumluluk hissi oluşturması	+	+	+	-	-	+	+	-	+	6
	Konu yetiştirme kaygısının olmaması	+	-	+	+	-	+	-	+	-	6
	Psikolojik baskı oluşturması	+	+	+	+	+	+	+	+	+	10
	Rekabet ortamının oluşması	+	+	-	+	+	-	+	+	+	8
	Okul idaresinin ve öğretmenin değerlendirilmesi	+	+	+	+	+	+	+	+	+	7
	Bilgilerin teoride kalması	-	-	+	+	-	+	+	-	+	5
Öğrenciler Üzerinde Etkisi	Psikolojik baskı oluşturması	+	+	+	+	+	+	+	+	+	10
	Rekabet ortamı oluşturması	+	+	-	+	+	+	+	+	+	9
	Strese neden olması	+	+	+	-	+	+	-	+	+	8
	Deneme puanlarına göre değerlendirilmeleri	-	+	+	+	-	+	+	+	-	7
	Sosyal ilişkilere zarar vermesi	+	-	+	+	+	-	+	+	-	7
	Gelecek kaygısı oluşturması	+	+	+	-	-	-	+	+	-	6
	Öğrencinin motivasyonunun artması	+	+	+	+	+	+	+	+	-	9
	Düzenli ders çalışma alışkanlığının kazanılması	+	+	+	+	-	+	+	+	-	8
	Öğretmen-veli-öğrenci ilişkisinin güçlenmesi	+	+	-	+	+	+	-	+	-	7
	Sınavın iki basamaklı olmasının olumlu olması	+	-	+	+	-	+	-	+	-	6
Aileler Üzerinde Etkisi	Güzel lise hayalleri kurmak	-	-	+	-	+	-	+	+	-	5
	Sorumluluk duygusunun gelişmesi	+	+	+	+	+	+	+	+	+	10
	Maddi ve manevi desteğin sağlanması	+	+	+	+	+	+	+	+	+	10
	Strese neden olması	+	-	+	+	+	+	+	+	+	9
	Öğretmen-veli-öğrenci ilişkisinin güçlenmesi	+	+	-	+	+	+	+	-	+	8
	Sınavın iki basamaklı olmasının olumlu olması	+	+	+	-	+	+	-	+	-	7
	Gelecek kaygılarının olması	+	-	+	-	+	-	+	-	+	6
	Sınavın sadece puan odaklı olması	-	+	+	-	-	+	-	+	+	6
Ailelerin sınav yarışı	+	+	-	-	-	+	-	+	+	5	

Tablo 1'in Devamı

Kodlar		Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀	f
TEOG'un Kaldırılması	Belirsizlik oluşturmaması	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	10
	Merkezi sınavın gerekli olduğu düşüncesi	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+	8
	Yeterince uzman kişilere danışılmaması	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	7
	Motivasyon eksikliği oluşturmaması	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+	6
	Rahatlama duygusu oluşturma	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	5
	Kayıgı oluşturmaması	-	+	-	+	+	+	-	-	+	-	5
	Haksız kazanç sağlanma tedirginliği	+	-	+	-	-	+	-	-	-	+	4
TEOG'un Kaldırılmasının Öğrenci Üzerindeki Etkisi	Yeni sistemin belli bir süre açıklanmamasının sıkıntıya yol açması	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	10
	Öğrencilerin gelişimlerinin olumlu etkilenmesi	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	10
	Derse karşı motivasyonun azalması	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	8
	Liseye geçişlerde sınav olmayacak düşüncesine kapılmaları	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+	7
	Sınava yönelik çalışmalarının boşa gittiği düşüncelerinin oluşması	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	6
	Her bir şekilde liseye yerleşeceğim düşüncesinin oluşması	-	+	-	+	+	+	+	-	-	+	6
	Kayıgı oluşması	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	5
Aileler Üzerinde Etkisi	Belirsizlik düşüncesinin oluşması	+	-	-	+	-	+	+	-	-	-	4
	Ailelerin kaygı düzeylerinin artması	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	9
	Sınavın kaldırılmasından dolayı rahatlama	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	8
	Yeni sınav sisteminin belirlenmeden TEOG'un kaldırılmasından duyulan rahatsızlık	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+	8
	Sınavın kaldırılmasında mutlu olmaları	+	-	+	+	-	+	+	+	+	-	7
	Haksız kazanç sağlamaması	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	6
	Maddi anlamda zarara uğramaları	-	+	+	-	+	+	-	-	-	+	5
Öneriler	Çocuklarına daha fazla baskı uygulama	+	-	-	--	+	+	-	+	-	+	5
	Bütün kademelere TEOG benzeri bir sınav yapılması	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	10
	Okul puanının sınav puanına dahil edilmesi	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	9
	Merkezi bir sınavın olması gerektiği	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	8
	Sınav ve puan kaygısı olmayan bir sistem	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	7
	Öğrenci ilgi, istek ve yeteneklerine uygun bir sınavın yapılması	-	+	+	+	-	+	-	+	-	+	6
	Yıl boyunca birden fazla sayıda ortak sınav yapılması	+	-	-	+	-	-	+	-	+	+	5
Liselerin kendi sınavlarının kendilerinin yapması	-	+	+	-	-	-	+	-	+	-	4	

Fen Bilimleri öğretmenlerinin TEOG sınavı hakkındaki düşünceleri mülakat formunun birinci sorusu ile irdelenmiştir. Tablo 1 incelendiğinde, öğretmenlerin cevapları “*TEOG Sınavının Değerlendirilmesi*” teması altında toplandığı görülmektedir. Katılımcılar birinci soruya, öğretmenin motivasyonunun artması, sınavın benimsenmiş olması, öğretmen-veli-öğrenci ilişkisinin güçlenmesi ve zamanın etkili kullanılması kodları ile cevap vermişlerdir. Ö₂

rumuzlu öğretmen motivasyonunun artması ve sınavın benimsenmiş olması kodları ile görüş beyan etmiştir. Ö₂ ile yapılan görüşme de;

“Öğrencilerin derslere önem vermesi ve istekle takip etmesi, okul sınavlarına önem vermesi öğretmenin motivasyonunu ve ders anlatma isteğini arttırmaktaydı. Bunun yanında TEOG sınavının 2013-2014 yılında uygulamaya konulması ve 4 yıl boyunca uygulanması ile hem öğrenciler hem de bizler için süreklilik bir nebze sağlanmış oldu” şeklinde görüş belirtmiştir.

Bu konuda Ö₅ rumuzlu öğretmen ise, *“Soruların sadece sekizinci sınıf konularından çıkması ve iki kademeli olması konu yetiştirme kaygısını yok etmiş ve derslerin daha verimli işlenmesini sağlamıştır”* şeklinde görüş bildirmiştir. Diğer taraftan çalışmaya katılan fen bilimleri öğretmenleri, psikolojik baskı ve rekabet ortamını oluşturması, okul idaresinin ve öğretmenin değerlendirilmesi ve bilgilerin teoride kalması gibi cevaplarla sınavın sınırlılıklarını dile getirmişlerdir. Katılımcıların tamamına yakını sınavın psikolojik baskı ve rekabet ortamı oluşturma, okul idarecileri ve öğretmenlerin değerlendirilmesi sınırlılıklarının olduğunu ifade etmişlerdir. Örneğin Ö₄ rumuzlu öğretmen ile yapılan mülakatta *“TEOG sınavında okul idarecileri ve milli eğitim müdürlüklerince öğrencilerden kapasitelerinin üstünde bir başarı beklentisi biz öğretmenler üzerinde büyük baskıya sebep olmuştur; TEOG sınavı direkt olarak psikolojik bir baskı oluşturmaktaydı.”* şeklinde görüş bildirmiştir. Bunun yanında Ö₆ rumuzlu öğretmen ise, *“Yöneticiler için öğrenciden ziyade öğretmeni değerlendirmek, okulu değerlendirmek, öğretmen ve okul idaresini üzerinde baskı için kullanılan bir ölçüt olarak kullanılmaya başlanmıştır.”* şeklinde açıklama yapmıştır.

TEOG sınavının öğrencileri nasıl etkilediğiyle ilgili görüşlerine başvuru alan öğretmenlerin ikinci soruya yönelik verdikleri cevaplar, *“TEOG Sınavının Öğrenciler Üzerinde Etkisi”* teması altında toplanmıştır. Öğretmenler bu konuda düşüncelerini, psikolojik baskı ve rekabet ortamı oluşturma, strese neden olması, sosyal ilişkilere zarar vermesi ve gelecek

kaygısı oluşturması gibi kodlarla açıkladıkları Tablo 1’de görülmektedir. Psikolojik baskıya ve rekabet ortamına dikkat çeken Ö₂ rumuzlu Öğretmen “*Öğrenciler sınavda başarılı olmamaları halinde alilerine ve öğretmenlere karşı mahcup olma durumu onları psikolojik olarak rahatsız ediyor. Bunun yanında aileler, çocuklarının sınavda aldıkları puanlara bakarak başka öğrenciler ile kıyaslamalar yapmaktadır. Bu durum da öğrencileri olumsuz bir rekabete sürüklemektedir.*” şeklinde görüş bildirmiştir.

Öğretmenler TEOG sınavının olumlu yönleri arasında, öğrencilerin motivasyonunu artırması, öğrencilere düzenli ders çalışma alışkanlığını kazandırması, öğretmen-veli-öğrenci ilişkisinin güçlenmesini sağlaması ve sınavın iki basamaklı olması gibi cevaplarla vurguladıkları görülmektedir. Ö₁₀ rumuzlu öğretmen TEOG sınavının iki basamaklı olması ile ilgili düşüncesini;

“Özellikle iki aşamada yapılması öğrencilerin psikolojik olarak sınavı tamamlayıcı kurtarıcı olarak görmesine sebep oluyordu; TEOG sınavı senede iki kez yapılıyordu ve bu çocuklara umut kapısı açıyordu. Biri kötü geçerse diğeriyle kurtarıyorum gibi... Böylece çocuklar hızlı bir tempoda kendilerini ilk sınava hazırlamaya çalışıyordu” şeklinde ifade etmiştir.

“Güzel bir lise hayalleri kurmak” kodu ile ilgili Ö₅ rumuzlu öğretmen “*Liseler hakkında hayal kurmalarına vesile olan bir sınavdı*” şeklinde, bir başka öğretmen (Ö₇); “*Öğrenciler TEOG’u yeni, güzel bir liseye gitmek için bir basamak olarak görmüşlerdi, hep güzel bir lisede eğitim kurma hayali kurmuşlardı*” şeklinde açıklamalar yapmışlardır.

Mülakatın üçüncü sorusu ile TEOG sınavının aileler üzerinde ne gibi etkilere sahip olduğu konusunda görüşlerine başvuru olan öğretmenlerin bu konudaki ifadeleri “*Sınavın Aileler Üzerindeki Etkisi*” teması altında toplanmıştır. Öğretmenler bu tema altında söz konusu sınavın ailelerde sorumluluk duygusunu geliştirdiği, maddi ve manevi desteğin olduğu, öğretmen-veli-öğrenci ilişkisini güçlendirdiği ve sınavın iki basamaklı olduğu gibi olumlu yönlerinin

olduğunu ifade etmişlerdir. Bu konuda Ö₁ rumuzlu öğretmen *“Ailelerin gerek maddi gerekse manevi olarak belki de öğrencilerden daha fazla sorumluluk altında kalıyorlardı”* şeklinde görüş bildirmiştir. Öğretmen-veli-öğrenci ilişkisinin güçlenmesi kodu ile cevap veren Ö₅ rumuzlu öğretmen:

“TEOG sınavında aileler okul derslerinin önemini anladıkları için öğrenci, öğretmen ve veli arasındaki bağ daha da güçlenmişti; Genellikle TEOG senesinde öğretmen veli dayanışması artmıştı. Öğrenci için nasıl verimlilik sağlanır ve sürekli kılınır bunun yolları için görüşmeler vb. yapılıyordu; Aileler sınav bilincinde olduklarından öğrencilerle daha çok ilgileniyorlardı. Veli toplantılarına gelenler maddi manevi destek olanlar ve olmaya çalışanlar daha fazlaydı” diyerek bu konudaki düşüncesini dile getirmiştir.

Öğretmenler, TEOG sınavının aileler üzerindeki olumsuz etkilerini, strese ve gelecek kaygısına neden olduğu ve aileleri sınav yarışına sürüklediği şeklinde dile getirmişlerdir. Sınav sonuçlarının sadece puan odaklı olduğunu dile getiren Ö₉ rumuzlu öğretmen *“Her deneme sonucunu öğrenerek çocuğun neyi ne kadar öğrendiğiyle değil ne kadar puan aldığıyla sıralamasıyla ilgilenmiştir”* şeklinde açıklama yapmıştır.

Fen Bilimleri öğretmenlerinin, TEOG sınavının kaldırılması konusundaki düşünceleri mülakatın dördüncü soruyla incelenmiştir. Öğretmenlerin cevapları *“TEOG Sınavının Kaldırılması”* teması altında toplanmıştır. Bu tema altında öğretmenlerin görüşlerini, belirsizlik oluşturması, merkezi sınavın gerekli olduğu düşüncesi, yeterince uzman kişilere danışılmaması, motivasyon eksikliği oluşturması ve rahatlama duygusu oluşturması şeklinde ifade ettikleri Tablo 1’de görülmektedir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin tamamı, TEOG’un kaldırılması sonrasında ortaöğretime geçiş için uygulanacak yeni sistemin kamuya net bir açıklama yapılmaması öğrencilerde, öğretmenlerde ve ailelerde belirsizlikler oluşturduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda Ö₇ rumuzlu öğretmen *“TEOG kalktı ancak yeni sistem hala*

açıklanmadı, birçok aile çocuklarını etüt merkezine yazdırdılar. Madem bu sınav kalkacaktı neden eğitim öğretim süreci devam ederken kalktı. Bizlerde ve bizim gibi birçok ailede belirsizlikler oluştu” şeklinde görüş beyan etmiştir. Öğretmenler tarafında en çok dile getirilen noktalardan birisi de merkezi bir sınavın olması gerektiğidir. Örneğin Ö₆ rumuzlu öğretmen “TEOG kalktı evet ama muhakkak yerine merkezi bir sınav gelmelidir. Eğitimde eşitlik ve adaleti diğer türlü sağlanacağına inanmıyorum” şeklinde görüş bildirmiştir.

Öğretmenlerle yapılan mülakatta ortaya çıkan cevaplardan biri de iyi okullara yakın evlerden haksız kazanç sağlanacağı düşüncesinin oluşmasıdır. Ö₁₀ rumuzlu öğretmen “TEOG sınavı gibi merkezi sınavlar rüşveti, adam kayırmayı, torpili ve adaletsizliği engelleyen bir sınav olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerin hakları yenecek diye de ~~dolayısıyla~~ tedirgin oluyorum.” diyerek düşüncelerini açıklamıştır.

Beşinci soruda yer alan TEOG sınavının kaldırılmasının öğrencilere yansımalarının neler olacağı konusunda görüşlerine başvurulmuş öğretmenler, öğrencinin sınav ve gelecek kaygısı yaşamayacağından dolayı gelişimleri üzerinde olumlu bir etki oluşturacağını ifade etmişlerdir. Bunun yanında derse karşı motivasyonlarının azalması ve sınava yönelik çalışmaların boşa gideceği düşüncesinin oluşması gibi olumsuz etkileri olabileceğini dile getirmişlerdir. Bu konuda Ö₇ rumuzlu öğretmen; “TEOG’un kaldırılması öğrencilerin hem bilişsel hem de fiziksel gelişimi için çok faydalı olacaktır. TEOG çocukları daha çok çocuk olmaktan çıkarıyordu. Çocuk basketbola futbola bisiklet sürmeye oynamaya koşmaya zaman ayıramıyor-, Zamanının tümünü ders çalışmaya ayırmak zorunda kalıyordu.” şeklinde görüşünü örneklendirerek açıklama yapmıştır. Ö₁₀ rumuzlu öğretmen de; “TEOG sınavının kalkmasını güzel bir adım olarak görüyorum. Bedenlerini ve zihinlerini dinlendirecekler.” şeklinde görüş bildirmiştir. Ö₃ rumuzlu öğretmen “Derse olan motivasyonun olumsuz etkilenmesi” kodu ile ilgili,

“Birçok öğrenci artık ders çalışmayı bırakmış, okula ve derslere olan motivasyonları tamamen bitmiştir; Sistemde ani değişiklik ve belirsizlik öğrencinin çalışma ve başarıma isteğini elimden alıp motivasyonunu düşürdü; Tamamen bir gevşeme oluştu, öğrenciler yeni bir sistemi ilk kez göreceğimizin telaşında dersler odaklanamıyorlar” şeklinde görüşlerini açıklamışlardır.

“Her şekilde bir liseye yerleşeceğim düşüncesi” ile ilgili ise Ö₉ rumuzlu öğretmen sırasıyla düşüncelerini;

“Çocuklar sanki bir daha hiç sınav olmayacakmış gibi çalışmıyorlar, ben okurum nasıl olsa der gibi, seçim yapılmayacakmış gibi ilerliyor; bir kesim öğrenci aşırı rahatlamış ve sınavı boş vermiş. Tabiri caizse nasılsa TEOG kalktı bütün liseler aynı, çalışmama gerek yok şeklinde düşünmekte; süreci boşladıklarının farkındayım sınav olmayacak havasındalar” şeklinde ifade etmiştir.

Fen Bilimleri öğretmenlerinin TEOG sınavının kaldırılmasının aileler üzerindeki etkisi mülakatın altıncı sorusu ile araştırılmıştır. Öğretmenler, yeni sınav sistemi açıklanmadan uygulamada olan TEOG sınavının kaldırılmasının oluşturduğu kaygı ve emlak sektöründe haksız kazanç sağlanması gibi olumsuz etkileri olacağını ifade etmişlerdir. Bunun yanında bazı öğretmenler tarafından, ailelerin yeni sınav sisteminin de merkezi olması beklentisi içinde olduğu, yeni sistemin daha ne getireceğinin bilinmediği için çocuklar üzerinde aile baskısı oluşturabileceğini dile getirilmiştir. Bu konuda Ö₃ rumuzlu öğretmen *“Yeni sistem açıklanmadan sınavın kaldırılması ailelerin kaygı düzeyinin artmasına neden olmuştur. Basında birçok senaryolar konuşuluyor bu durum velileri huzursuz etmektedir.”* şeklinde görüş bildirmiştir. Sınavın kaldırılmasının ailelerde mutluluk hissi oluşturduğu ve bu sebepten ailelerin çocuklarına daha fazla baskı yapacağını düşünen Ö₇ rumuzlu öğretmen; *“Aileler sınav kaldırıldığı için çok mutlular. Fakat aynı zamanda yeni sınav sisteminin ne getireceğini bilmediklerinden onlarda da gerginlik söz konusu diyebiliriz. Çocuklarını ders çalışmaya*

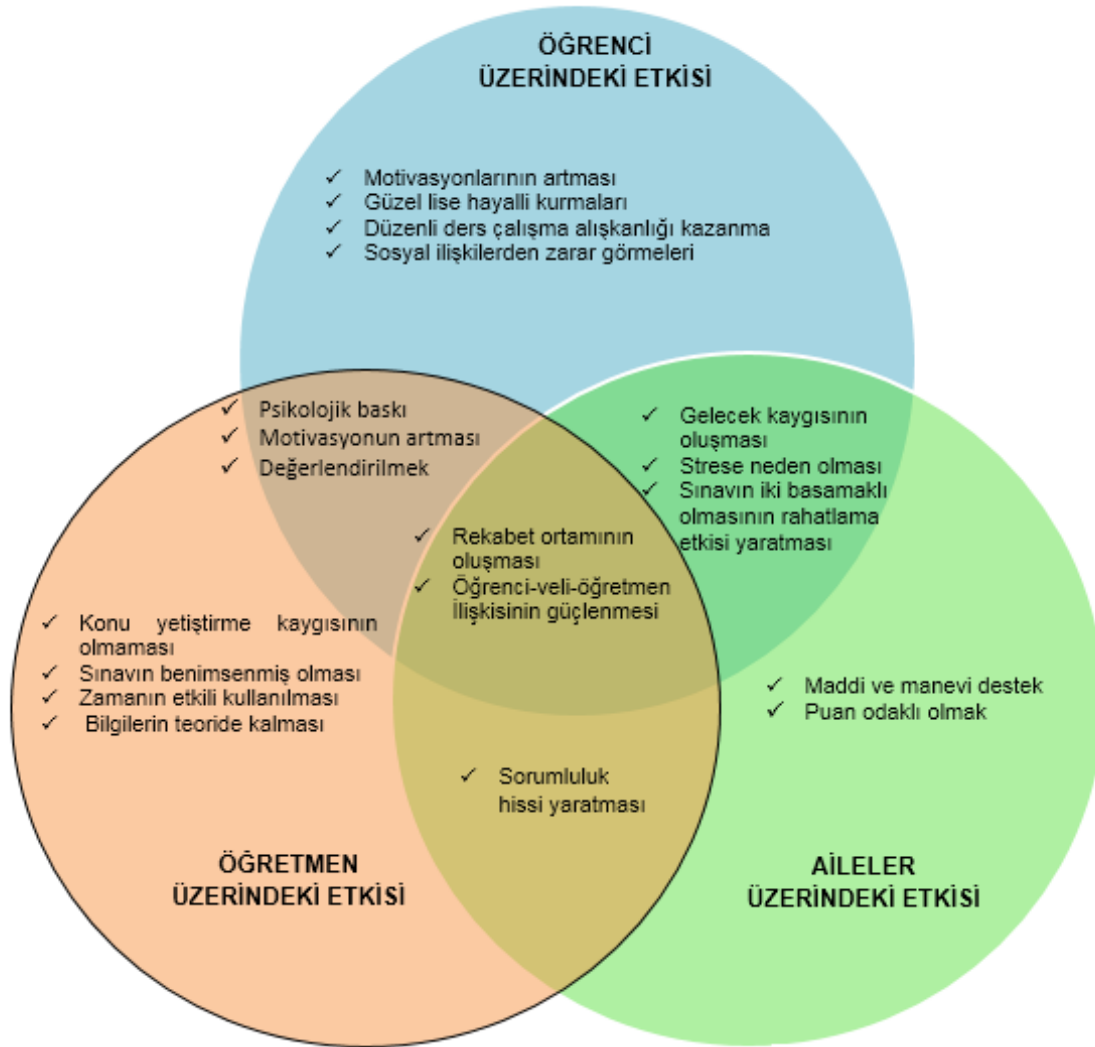
zorluyorlar bu duruma aile arasında çatışmaya sebebiyet veriyor.” şeklinde açıklama yapmıştır. Merkezi olmayan bir sınav istememeleri kodu ile ilgili Ö₁ rumuzlu öğretmen ise “Ailelerden bazıları gelecek olan sistemin adil olmayacağını merkezi olmayan bir sınavın güvenilirliğinin olmayacağını, torpil yapılacağından dolayı kaygılı olduklarını ifade ettiler.” şeklinde görüşünü belirtmiştir.

Fen Bilimleri öğretmenlerinin TEOG sınavının kaldırılmasından sonrasında uygulanacak olan yeni sistemi hakkındaki önerileri mülakatın yedinci sorusu ile irdelenmiştir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerinin, bütün kademelere TEOG benzeri bir sınav yapılması, merkezi bir sınav sisteminin olması, öğrenci ilgi, istek ve yeteneklerine uygun sınavın yapılması gerektiği üzerinde yoğunlaştığı belirlenmiştir. Ö₆ rumuzlu öğretmen bütün kademelere TEOG benzeri bir sınav yapılması kodu ile ilgili olarak düşüncesini aşağıdaki gibi açıklamışlardır:

“Sınav sistemi TEOG sistemi gibi 5. 6. 7. ve 8. sınıflarda birer ortak sınav olmak üzere yapılmaya devam edilmelidir. Her sınıfta 1. dönem ve 2 dönem birer sınav ortak yapılmalıdır; Bütün kademelerde (5.6.7.8) uygulanacak olan TEOG benzeri merkezi bir sınav yapılması gerekir.”

Öğrenci ilgi, istek ve yeteneklerine uygun bir sınavın yapılması koduyla ilgili Ö₃ rumuzlu öğretmen; *“Her öğrencinin yetenek ilgi becerilerini ortaya koyabilecekleri bir sistemle lisede yönlendirilmelerin yapılması taraftarıyım. Ben bu konuda öğrencilerin yetenek ve ilgilerine uygun olan okulları tercih edebilecekleri bir sistem olmasının en doğrusu olduğunu düşünüyorum.”* şeklinde düşüncelerini aktarmıştır. Yine aynı kodla ilgili olarak Ö₈ rumuzlu öğretmen; *“Her öğrencinin ilgi istek ve yeteneklerini ayrıştıran ezber gerektirmeyen, genel kültür ve hayata dair anlamlar barındıran, olgun bir insan yetiştirmeye dair bir sınav olmalı...”* diyerek görüşlerini bildirmiştir.

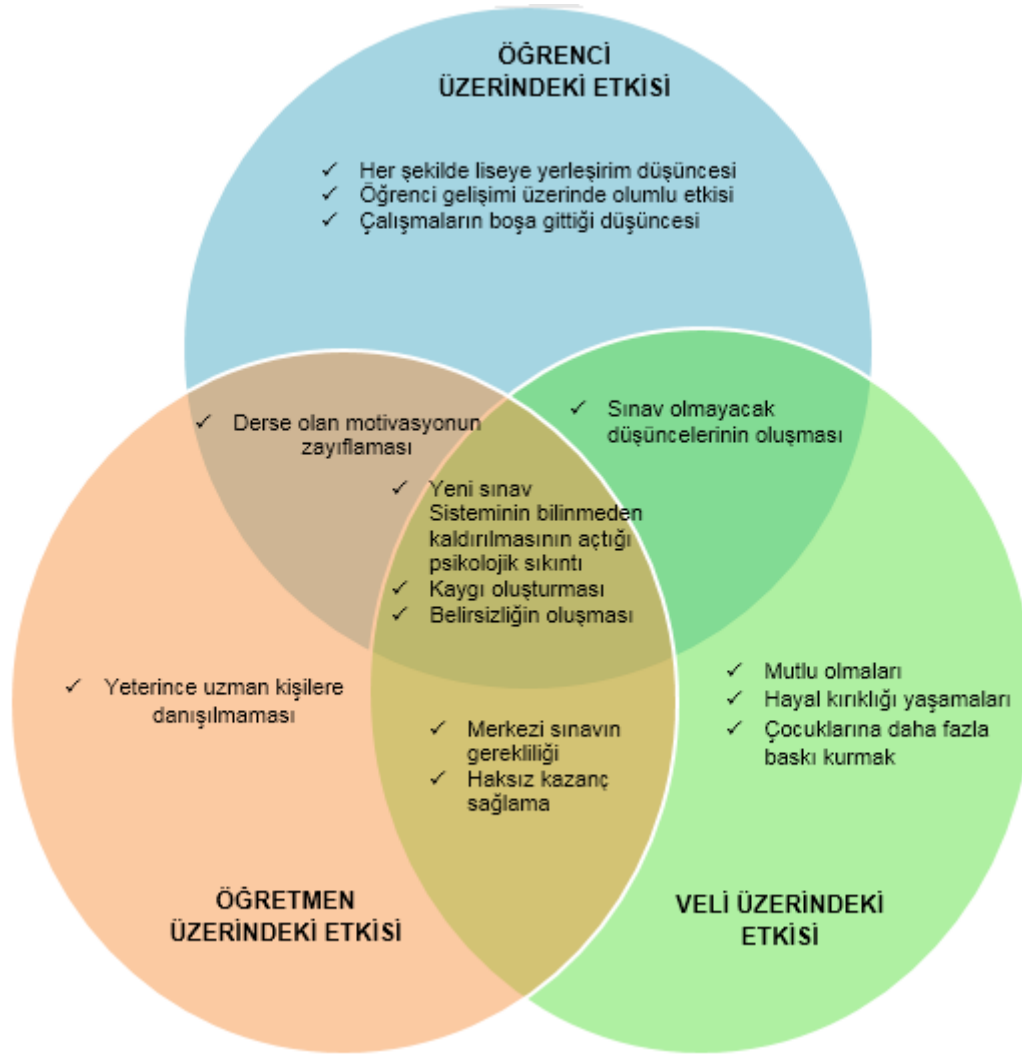
Fen Bilimleri öğretmenlerinin TEOG sınavı hakkında öğretmen, öğrenci ve aileler üzerindeki etkisine ait görüşleri Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 1. Fen Bilimleri Öğretmenlerinin, TEOG Sınavının Öğrenci-Öğretmen ve Aile Üzerindeki Etkisine Yönelik Görüşleri

Şekil 1 incelendiğinde, TEOG sınavı hakkında Fen Bilimleri öğretmenlerinin görüşlerinin üç tema ve bu temalara ait kodlar şeklinde olduğu görülmektedir. Bu temalar altında kodlar dikkatli incelendiğinde öğretmenlerin sınavın hem olumlu yönlerine hem de olumsuz yönlerine vurgu yaptıkları görülmektedir. Bu üç temada vurgulanan ortak noktanın, rekabet ortamının oluşması ve öğrenci-veli-öğretmen ilişkisinin güçlenmesi olduğu belirlenmiştir.

Fen Bilimleri öğretmenlerinin TEOG sınavının kaldırılmasının öğretmen, öğrenci ve aileler üzerindeki etkisine ait görüşleri Şekil 2’de verilmiştir.

Şekil 2. Fen Bilimleri Öğretmenlerinin TEOG Sınavının Kaldırılmasının Öğretmen, Öğrenci ve Veli Üzerindeki Etkisine Yönelik Görüşleri

Şekil 2 incelendiğinde, Fen Bilimleri öğretmenleri, TEOG sınavının kaldırılması konusunda görüşlerini öğrenci, öğretmen ve veli olmak üzere üç tema altında açıkladıkları görülmektedir. Öğretmenler, sınavın kaldırılmasının öğrencilerin derse karşı motivasyonlarını zayıflatacağını, öğrenci ve velilerde sınav olmayacak düşüncesinin oluşmasını sağladığını ifade etmişlerdir. Bunun yanında öğretmenler merkezi sınavın olması gerektiğini ve emlak sektöründe haksız kazanç sağlama durumunun oluşacağını dile getirmişlerdir. Katılımcılar, sınavın kaldırılmasının öğretmenler, öğrenciler ve veliler üzerindeki ortak yönü ise yeni

sisteminin kamuoyuna net bir şekilde açıklanmamış olmasından dolayı oluşan kaygı ve belirsizlik durumu oluşturduğunu vurgulamışlardır.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmanın iki boyutu olduğu için öncelikli olarak TEOG sınavı hakkında Fen Bilimleri öğretmenlerinin görüşleri, son olarak bu sınavın kaldırılmasına yönelik öğretmen görüşleri literatür bağlamında tartışılmıştır.

Fen bilimleri öğretmenlerinin TEOG sınavı hakkında hem olumlu hem de olumsuz görüşlere sahip oldukları belirlenmiştir. Öğretmenler, TEOG sınavının öğrencilerin derse karşı motivasyonlarını artırdığını, öğretmen-öğrenci ve veli ilişkisini güçlendirdiğini, zamanın etkili kullanılmasını sağladığını, sorumluluk hissi oluşturduğunu ve konuların önerilen sürede yetiştirildiğini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin böyle düşünmelerinde, sınavda alınan puanlara göre öğrencilerin liseye yerleşmiş olmaları etkili olabilir. Çünkü iyi bir liseyi kazanan öğrencinin, iyi bir eğitim alacağı ve ileride istediği mesleği seçeceği ve toplum tarafından kabul edilen bir mesleğe sahip olabileceği kanısı oluşmaktadır. Bunun farkında olan veliler çocuğunun eğitimi ile daha çok ilgilenmektedirler. Bu durum, velilerin ve öğretmenlerin çocuklarla iletişim kurmasını zorunlu hale getirdiği söylenebilir.

TEOG sınavının merkezi bir sınav olması nedeniyle sınavın yapılacağı tarih, önceden açıklanmaktadır. Bu sınavda sorulacak konular bilindiği için öğretmenler ders planlarını sınava göre yapmaktadırlar. Bundan dolayı öğretmenler konuları yetiştirmeme gibi bir sorun ile karşılaşmamaktadırlar. Öğretmenlerin eğitim öğretim yılı başı itibariyle TEOG sınav tarihine kadar geçen süreçte derslere daha istekli daha ilgili girdiği anlaşılmıştır. Bu durumun, öğretmenlerin sorumluluk duygusundan ve iyi bir performans göstermiş olmalarından kaynaklandığı inanılmaktadır. TEOG sınavının, öğretmenlerin performansları ve sorumluluk duygusunun gelişmesinde önemli rol oynadığına dair birçok çalışma bulunmaktadır (Buyruk, 2014; Ocak ve diğ., 2010).

Öğretmenler, TEOG sınavının sınırlılıklarını psikolojik baskının ve rekabet ortamının oluşması, okul idaresinin ve öğretmenlerin değerlendirilmesi ve bilgilerin teoride kalması şeklinde açıklamışlardır. TEOG sınavı öncesinde idareciler, öğretmenler ile toplantı yaparak bu sınavda başarılı olmak için yapılması gerekenleri tartışmaktadır. Bu toplantıların bazılarında idareciler tarafından öğretmenlere baskı yapıldığı yapılan görüşmelerde anlaşılmıştır. TEOG sınav baskısının öğretmenler üzerinde ciddi derecede stres oluşturduğu, aynı zamanda ders öğretmenleri arasında rekabete neden olduğu, öğretmenlerin mesleklerine ve kendilerine gösterdiği saygıyı yitirdiği ve kendini yetersiz hissetmesine sebep olduğu yapılan görüşmelerde ortaya çıkmıştır. Ayrıca verilen eğitimin, sınavın varlığı nedeniyle öğretmen merkezli olduğu ve ölçme değerlendirme tekniklerinden genellikle test tekniğinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu durumda öğrencilerin ezberci bir eğitim almalarına neden olduğu söylenebilir. Bundan dolayı öğretmenler bilgilerin teoride kaldığını dile getirmişlerdir (Atila ve Özek, 2015; Gündoğdu, Kızıldaş ve Çimen, 2010).

Fen Bilimleri öğretmenleri TEOG sınavının öğrencilerin motivasyonlarını artırdığı onlara düzenli ders çalışma alışkanlığı kazandırdığı, sınavın iki aşamalı olmasının öğrenciler tarafından olumlu karşılandığı ve güzel liselere yerleşeceklerine inandıkları şeklinde olumlu etkileri olduğunu ifade etmişlerdir. TEOG sınavının uygulamada olduğu süreç içinde öğrencilerin iyi liselere yerleşmek için düzenli ders çalıştıkları ve hafta sonu yapılan kurslara katılımlarının üst düzeyde olması öğretmenlerin TEOG sınavının olumlu etki yarattığı düşüncesine sahip olduğunu göstermektedir. Öğretmenler, sınavın iki aşamalı olması konusunda olumlu görüş bildirmeleri, ilk sınavı farklı sebeplerden dolayı iyi geçmeyen öğrencilerin, ikinci sınavda bu durumu telafi etmesi ile açıklanabilir. Ayrıca yapılan sınavların iki gün içinde yapılmasının ve bütün derslerin sınavının aynı gün ve aynı saatte yapılmaması olmasının da etkili olduğu düşünülmektedir. Nitekim Şad ve Şahiner (2016) yapmış oldukları çalışmada, öğrenciler, öğretmenler ve velilerin TEOG sınavının iki aşamalı olması ve bununla

birlikte telafi sınavının da olmasının bu sınavın olumlu yönleri olduğunu ifade etmişlerdir. Başka bir çalışmada Zayimoğlu-Öztürk ve Aksoy (2014) ortaokul sekizinci sınıf öğrencilerinin TEOG sınavı hakkında görüşlerini araştırmış, çalışmaya katılan öğrencilerin %80'ni sınav hakkında olumlu görüşe sahip olduklarını belirtmişlerdir. Sonuç olarak TEOG sınavı konusunda yapılan çalışmaların sonuçları ile bu çalışmanın sonuçları benzerlik göstermektedir.

Öğretmenler TEOG sınavının öğrenciler üzerindeki olumsuz etkilerini ise, psikolojik baskı ve rekabet ortamı oluşturduğunu, strese neden olduğunu ve sınav puanına göre öğrencilerin değerlendirildiğini ve sosyal ilişkilere zarar verdiğini ifade etmişlerdir. Bu durumun ailelerin ve öğretmenlerin çocuklara sınavdan neden düşük puan aldığı sorusunu sormalarından ve başarılı öğrenciler ile yapılan kıyaslamalardan kaynaklandığına inanılmaktadır. Yaşanan bu baskının öğrencilerde farklı şekilde kendini gösterdiği söylenebilir. Bunlardan ilki ve olumlu olarak değerlendirebileceğimiz etki, derse karşı ilgisini arttırması dolayısıyla ders çalışma isteğidir. İkinci olarak oluşan etki ise öğrencinin başaramayacağına inanarak derslerde pasifleşmesidir. Her iki durumunda öğrencilerde strese neden olduğu söylenebilir. Yapılan birçok çalışmada merkezi sınavların öğrencilerde strese neden olduğu saptanmıştır (Şad ve Şahiner 2016; Şahin, Uz-Baş, Şahin-Fırat ve Sucuoğlu, 2012; Zayimoğlu-Öztürk ve Aksoy, 2014).

Fen Bilimleri öğretmenleri, TEOG sınavının aileler üzerinde hem olumlu hem de olumsuz etkilerinin olduğunu belirtmişlerdir. Sınavın ailelere sorumluluk bilincini kazandırdığını, ailelerin öğrencilere maddi ve manevi destek sağladıklarını, öğretmen- öğrenci ve veli dayanışmasını arttırdığını ifade etmişlerdir. Ailelerin çocukların başarılarının birçok değişkene bağlı olduğunun farkına vardıkları, özellikle öğretmen ve aile iş birliğinin önemli olduğunun bilince vardıkları söylenebilir. Aileler çocuklarının başarılarının sadece maddi destek ile olamayacağını, bunun yanında çocuklarının ders durumlarını takip etmeleri

gerektiğini, ev ödevlerinin yapılmasında rehberlik etmenin önemli olduğunun ve bu ödevlerin kontrol edilmesi gerektiğinin farkına varmışlardır.

Öğretmenler, TEOG sınavın aileler üzerindeki olumsuz etkilerini, çocukları ile ilgili gelecek kaygısı oluşturduğunu, maddi külfet oluşturduğunu, sınavın puan odaklı olmasının aileleri rahatsız ettiği ve ailelerin sınava kendileri giriyor gibi strese sahip olduklarını dile getirmişlerdir. Ailelerde farklı endişelerin oluşmasında çocuklarının bu sınavda başarısız olmaları, çocukları sınava hazırlanırken kendilerinin çok emek harcamaları ve sonuçta başarılı olamama durumlarının etkili olduğu düşünülmektedir. Bu konuda yapılan bir çalışmada, merkezi sınavların aileler için dersane ya da kurs ve özel ders gibi külfetler getirdiği tespit edilmiştir (Dinç, Dere ve Koluman, 2014). Öğretmenler, TEOG sınavının öğretmenler, öğrenciler ve ailelerde strese neden olduğunu ifade etmişlerdir. Öztürk ve Aksoy (2014) tarafından yapılan bir çalışmada, TEOG sınavının varlığının, öğrenciler için başlıca stres kaynağı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, çalışmanın sonucu ile örtüşmektedir. Diğer taraftan Zorlu ve Zorlu (2015) yapmış oldukları çalışmada TEOG'un, sınav kaygısını azalttığını tespit etmişlerdir. Bu sonuç ile yapılan çalışmanın sonuçlarının ise örtüşmediği görülmüştür.

Fen bilimleri öğretmenleri, TEOG sınavının kaldırılmasına yönelik olarak benzer noktalara dikkat çekmişlerdir. Öğretmenler, yeni sistemin içeriği açıklanmadan mevcut sınavın kaldırılmasının eğitim ve öğretimin sac ayaklarını oluşturan öğretmenler, öğrenciler ve aileler üzerinde belirsizliğin oluşmasına neden olduğunu ifade etmişlerdir. Katılımcılar, bu kararın öğretmenlerin motivasyonlarını düşürdüğünü, onlarda rahatlama duygusunu oluşturduğunu, öğretmenler de sistemin ne olacağıyla ilgili bir kaygı oluşturduğunu ve yeterli uzmana danışılmadan bir karar alındığını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin eğitim öğretim yılı başı itibarıyla TEOG sınav tarihine kadar geçen süreçte derslere daha istekli daha ilgili girdiği anlaşılmıştır. Bu durumların, öğretmenler üzerindeki psikolojik baskı ve sorumluluk duygusundan kaynaklandığı düşünülmektedir. Çalışmaya katılan öğretmenlerden elde edilen

veriler dikkatli yorumlandığında, TEOG sınavının kaldırılmasının öğretmenler üzerinde beklenen rahatlama neden olmadığı aksine daha fazla tedirginlik oluşturduğu görülmüştür. Bu durumun en büyük nedeninin de sınavının kaldırıldığı zaman diliminde yeni ortaöğretime geçiş sisteminin açıklanmamış olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Sınavın kaldırılması ve yeni ortaöğretime geçiş sisteminin belli olmaması öğretmenlerin derslere isteksiz girmelerine ve derslerini ilgisiz işlemelerine neden olduğu görülmüştür (Buyruk, 2014; Gündoğdu, Kızıltaş ve Çimen, 2010).

Öğretmenlere göre TEOG sınavının kaldırılmasının öğrenciler üzerinde olumlu ve olumsuz birtakım sonuçları olmuştur. Öğretmenler, özellikle olumsuz sonuçlardan birisinin öğrencilerin girdiği denemelerde aldıkları puanlara göre değerlendirilmelerin olduğunu ifade etmişlerdir. Yüksek puan alan öğrencilerin başarılı, düşük puan alan öğrencilerin ise başarısız olarak kabul etme eğilimi bulunmaktadır. Bu durum, öğrencilerin duygusal olarak etkilenmelerine ve psikolojilerinin olumsuz etkilenmesine yol açmıştır. Aynı zamanda bu duygusal olayların öğrencilerin aileleriyle, arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle olan ilişkilerini olumsuz yönde etkilediği söylenebilir. Bu olumsuz durumlar öğrenciler üzerinde kendisini farklı şekilde göstermiştir. Bunlardan biri öğrencinin derse karşı ilgisini artması nedeniyle ders çalışma isteğinin oluşması iken, ikinci etkinin ise öğrencinin başaramayacağına inanarak derslerde pasifleşmesidir. Öğretmenler ile yapılan görüşmelerde, sınav maratonundan dolayı velilerin çocukları kendi istedikleri okullara yönlendirdikleri, öğrencinin ilgi ve yeteneklerini genelde dikkate almadıkları ortaya çıkmıştır. Öğretmenler, öğrenciler kendi yetenekleri ve istekleri doğrultusunda bir ortaöğretim kurumuna yerleşmelerinden ziyade, ebeveynlerin ve öğretmenlerin yönlendirmeleri ile yerleştiklerini belirtmişlerdir. Konuların önceden belli olması ve sınavın iki basamaklı olması öğrencilerde rahatlama neden olduğu söylenebilir. Alan yazında merkezi olarak yapılan sınavların farklı iki dönemde ve iki aşamalı olması ve

telafi sınavının yapılması hem öğrencileri hem de aileleri mutlu ettiğine dair çalışmalara rastlanmıştır (Atila ve Özeken, 2015; Özkan ve Özdemir, 2014; Şad ve Şahiner, 2016).

Öğretmenler, TEOG sınavının aniden kaldırılması, ders çalışan öğrencilerin boşluğa düşmelerine ve hedefledikleri liseyi kazanma hayallerinin yok olmasına yol açtığını ifade etmişlerdir. Bu durumda öğrencilerde gelecek kaygılarının oluşmasına ve öğrencilerin stresli olmasına neden olabilir. Öğretmenler de bu durumu yapmış oldukları gözlemlerden ve öğrenciler ile yapılan görüşmelerden çıkardıklarını söylemişlerdir. Öğrenciler, yeni sistemde sınavın olup olmayacağı, varsa nasıl bir sınav olacağı konusunda bilgi sahibi olmadıklarından dolayı belirsizlik ve umutsuzluk oluştuğunu söylemişlerdir. Bunun yanında, okullarda hafta içi ve hafta sonu yapılan kurslara öğrenci katılımı belirgin bir şekilde azalmıştır. Bu durumun, en büyük nedeni yeni ortaöğretime geçiş sisteminin belli olmamasından kaynaklandığı söylenebilir. Öğretmenler, TEOG sınavına hazırlanmayan öğrencilerin sınavın kaldırılmasına sevindiklerini belirtmişlerdir. Bu sevinçlerinin altında yatan düşünceleri, öğrencilerde nasıl olsa bir liseye yerleşirim düşüncesinin oluşmasından kaynaklanmış olabilir. Ayrıca öğrencilerin eğitim öğretim hayatlarının neredeyse tüm kademelerinde sınav sistemiyle karşılaşmaları onların sürekli test çözerek sınavlara hazırlanmalarına sebep olmaktadır. Böylece öğrencilerin bu durumdan hem fiziksel hem de ruhsal olarak olumsuz etkilenmiş olabilecekleri düşünülmektedir.

Öğretmenler, TEOG sınavının kaldırılmasının aileler üzerinde birtakım sonuçları olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmenler, yeni sistem belli olmadan mevcut sınavın kaldırılmasının aileleri kaygılandırıldığını, ansızın kalkması nedeniyle ailelerin yapmış olduğu planlarını bozarak maddi anlamda zarara uğradıklarını ve oluşan belirsizlik durumu ile velilerin çocuklarına ders çalış baskısının arttığını dile getirmişlerdir. Çocuğu sınava hazırlanan ailelerin daha iyi sonuçlar elde etmesi için hem kitap hem de özel ders anlamında maddi harcamalarda bulunduğu bilenen bir gerçektir. Görsel ve yazılı basında sınav olmayacağı haberlerinin

yapılması, bundan dolayı çocuğu sınava hazırlanan velilerde öğrencisini kendi mahallesindeki liseye yerleştirebileceğinin ifade edilmesinin de etkili olduğu söylenebilir. Aynı zamanda sınav maratonu sürecinde öğrenciyle birlikte manevi olarak ailelerin yıprandıkları öğretmenlerle yapılan görüşmelerden anlaşılmıştır. Öğretmenler, sınavın aileler arasında rekabetin oluşmasına neden olduğunu vurgulamışlardır. Bu durumun, velinin öğrencisine baskı kurmasına kadar gittiği görülmüştür. Sınavlı bir geçiş sisteminin öğrencilere yaşatılan psikolojik baskının, sınavın kaldırılmasıyla öğrencilere uygulanan baskının daha da arttığı ve bu durumun da öğrencilerin kendilerinin nasıl bir ölçme değerlendirmeye tabi tutulacaklarını bilmediklerinden kaynaklandığı tespit edilmiştir. TEOG sınavının kaldırılmasında bazı ailelerin mutlu oldukları öğretmenler tarafından ifade edilmiştir. Ailelerin mutlu olmalarında, çocuklarının sınava girmeyerek doğrudan yetenekleri doğrultusunda ve mahallesindeki bir liseye yerleşecek olacak olmasının etkili olduğu düşünülmektedir.

Öğretmenler, TEOG sınavının kaldırılmasından sonra uygulanacak yeni sistem hakkında önerilerini şöyle açıklamışlardır. Merkezi bir sınavın mutlaka olması gerektiğini, bu sınavın beşinci sınıftan itibaren bütün öğretim seviyelerinde olması ve yapılan bu sınavın öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğretmenler, merkezi bir sınavın olmasını istemelerinin gerekçesini Türkiye’de ortaokulda öğrenim gören çok fazla öğrencinin olması ve öğrencilerin adaletli bir şekilde kazandıkları ortaöğretim kurumuna yerleşmeleri ile açıklamışlardır. Öğretmenler, ortaöğretime geçiş için gelecek olan yeni sınavın, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini dikkate almasını ve performansa dayalı bir ölçme ve değerlendirme anlayışını içermesini dile getirmişlerdir. Bunun yanında ortaöğretime geçiş sisteminde öğrencilerin ortaokul puanlarının liseye yerleşmelerinde etkili olması gerektiği ifade edilmiştir. Öğretmenler bu noktada öğrencilere okul puanları verilirken daha adil olunması gerektiği üzerinde durmuşlardır.

Öneriler

Fen Bilimleri öğretmenleri TEOG sınavın kaldırılmasında sonra, ortaöğretime geçişte bir sınav olacaksa, merkezi bir sınavın olması ve bu sınavın ortaokul beşinci sınıftan itibaren uygulanması gerektiğini önermişlerdir.

Öğretmenler, ortaokul öğrencilerinin ortaöğretime geçişte performanslarına dayalı ölçme değerlendirmeye tabi tutulması ve öğrenciler kendi ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yerleşmelerini sağlayacak bir sistem olması gerektiğini düşünmektedirler.

Fen Bilimleri öğretmenleri TEOG sınavının kaldırılmasından ziyade, mevcut sınavın eksikliklerinin giderilmesi üzerinde çalışılarak, sınavın iyileştirilmesi gerekmektedir.

Makalenin Bilimdeki Konumu

Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı

Makalenin Bilimdeki Özgünlüğü

Türkiye’de önemli merkezi sınavlardan biri de TEOG sınavıdır. Bu sınava her yıl yaklaşık olarak iki milyon ortaokul sekizinci sınıf öğrencisi girmektedir. Bu sınav iki milyon öğrenci ile birlikte bu öğrencilerin ailelerini ve öğretmenlerini de ilgilendiren merkezi bir sınavdır. Bu açıdan bakıldığında bu sınav ile ilgili alınan kararların Türkiye gündeminde birinci sırada yer almasının ne kadar isabetli olduğu söylenebilir. Bu sınavda öğrencilerin başarılı ya da başarısız olmalarından öğrenci, öğretmen ve aile bileşenleri önemli yer tutmaktadır. Bu çalışmada, TEOG sınavının uygulamada olduğu süre içerisinde Fen Bilimleri öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi ve bu sınavın kaldırılması konusunda öğretmenlerin düşüncelerinin ne olduğu amaçlanmıştır. TEOG sınavının kaldırılması konusunda Fen Bilimleri öğretmeni ile yürütülen ilk çalışma olması ve bu sınavın Türkiye nüfusunun büyük bir kısmını ilgilendirmesi açısından önemli olduğu söylenebilir.

Kaynaklar

- Atila, M. E. ve Özeke, Ö. F. (2015). Temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavı: Fen bilimleri öğretmenleri ne düşünüyor? *On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(1), 124-140.
- Bal, Ö. (2011). Seviye belirleme sınavı başarısında etkili olduğu düşünülen faktörlerin sıralama yargıları kanunuyla ölçeklenmesi. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 2(2), 200-209.
- Buyruk, H. (2014). Öğretmen performansının göstergesi olarak merkezi sınavlar ve eğitimde performans değerlendirme. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 28-42.
- Cohen, L., & Manion, L. (1994). *Research methods in education*. New York: Rutledge.
- Çepni, S ve Çil, E (2010). *Yeni fen ve teknoloji programları (4-8): planlama, uygulama ve seviye belirleme sınavı ile ilişkilendirme*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Çepni, S. (2014). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (1994). *Handbook of qualitative research*. London: Sage publications.
- Dinç, E., Dere, İ. ve Koluman, S. (2014). Kademeler arası geçiş uygulamalarına yönelik görüşler ve deneyimler. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(17), 397-423.
- Erdoğan, İ., Meşeci Giorgetti, F. ve Çifçili, V. (2011). Seviye belirleme sınavı yordayıcıları ve eğitim imkânlarında eşitlik sorunu. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(1), 215-228.
- Gündoğdu, K., Kızıldaş, E. ve Çimen, N. (2010). Seviye belirleme sınavına (SBS) ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri (Erzurum il örneği). *İlköğretim Online*, 9(1), 316-330.
- Gür, B. S. ve Çelik, Z. (2009). *Türkiye’de millî eğitim sistemi: yapısal sorunlar ve öneriler*. Ankara: SETA.

- Gür, B., Çelik Z. ve Coşkun, İ. (2013). Türkiye’de ortaöğretimin geleceği: Hiyerarşi mi eşitlik mi? *Seta Analiz*, 69, 1-26.
- Metin, M. (2013). Öğrencilerin seviye belirleme sınavındaki başarısına etki eden unsurların farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 67-83.
- Miles, B. M., & Huberman A. M., (1994). *Qualitative data analysis: An expanded source book*. California, USA: Sage Publications.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2008). Ortaöğretime geçiş sistemi, seviye belirleme sınavı ve 6 ve 7’nci sınıflar devlet parasız yatılılık ve bursluluk sınavı e-kılavuzu. www.meb.gov.tr/sinavlar/dokumanlar/2018/2018_IOKBS.pdf adresinde alınmıştır.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2010). Seviye belirleme sınavının değerlendirilmesi. www.meb.gov.tr/earged/earged/sbs_deger.pdf adresinde alınmıştır.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2014). Temel eğitimden orta öğretime geçiş. <http://oges.meb.gov.tr/docs2104/sunum.pdf> adresinde alınmıştır.
- Ocak, G., Akgül, A., Yıldız S. Ş. (2010). İlköğretim öğrencilerinin ortaöğretime geçiş sistemi’ne (OGES) yönelik görüşleri (Afyonkarahisar Örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 37–55.
- Örücü, D. ve Şimşek H. (2011). Akademisyenlerin gözünden Türkiye’de eğitim yönetiminin akademik durumu: Nitel bir analiz. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 17(2), 167-197.
- Özkan, M. ve Özdemir, E. B. (2014). Ortaokul sekizinci sınıf öğrencilerinin ve öğretmenlerinin ortaöğretime geçişte uygulanan merkezi ortak sınavlara ilişkin görüşleri. *Tarih Okulu Dergisi*, 7(10), 441-453.

- Sarıer, Y. (2010). Ortaöğretime giriş sınavları (OKS-SBS) ve PISA sonuçları ışığında eğitimde fırsat eşitliğinin değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 107-129.
- Şad,d S. N. ve Şahiner Y. K. (2016). Temel eğitimden ortaöğretime geçiş sistemine ilişkin öğrenci, öğretmen ve veli görüşleri. *İlköğretim Online*, 15(1), 53-76.
- Şahin, S., Uz-Baş, A., Şahin-Fırat, N. ve Sucuoğlu, H. (2012). İlköğretim okulu öğrenci ile öğretmenlerinin ortaöğretime geçiş sistemine ilişkin görüşleri. *International Journal of Human Sciences*, 9(2), 847-878.
- URL-1. (2017). LGS, OKS, SBS derken TEOG da bitiyor, son 13 yılda beşinci sistem geliyor. <http://www.hurriyet.com.tr/lgs-oks-sbs-derken-teog-da-bitiyor-son-13-yilda-besinci-sistem-geliyor-40581137>. adresinde indirilmiştir.
- URL-2. (2017). TEOG kaldırılıyor, eğitimciler yorumladı. <http://www.hurriyet.com.tr/son-dakika-teog-kaldiriliyor-egitimciler-yorumladi-40580681>. adresinde alınmıştır.
- Wellington, J. (2000). *Educational research, contemporary issues and practical approaches*. London: Continuum
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yiğittir, S., ve Çalışkan, H. (2013). Seviye belirleme sınavında sosyal bilgiler alanında sorulan soruların kapsam geçerliği açısından incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 42(197), 145-157.
- Zayımoğlu-Öztürk, F. ve Aksoy, H. (2014). Temel eğitimden ortaöğretime geçiş modelinin sekizinci sınıf öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi (Ordu ili örneği). *On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(2). 439-454.

Zorlu, Z. ve Zorlu, F. (2015). Fen ve teknoloji dersinde öğrenme ortamına yönelik öğrencilerin düzeyleri ve öğretmen görüşleri. *Route Educational and Social Journal*, 2(1), 103-114.

Summary

Problem Statement

Transition from Primary to Secondary Education (TAFSED) Exam was abolished at the beginning of 2017-2018 academic year upon the call of President of Turkey. It has been stated that the exam should be abolished because it creates a psychological pressure on students and it bears indirect costs for students and their families. Therefore, it was expressed a system that does not require an exam will be introduced (URL-2, 2017). This research is therefore important as the uncertainty about the exam is currently affecting around one million students and their parents. It is anticipated that teachers' role in the education will contribute to the literature in the sense that it will explore both deficiencies of this examination system and positive outcomes of it. Drawing from science teachers' views, this research considers the possible outcomes of TAFSED exam for students, families and teachers. When the literature is examined, there is a limited number of studies on the effects of TAFSED on students, teachers, and families during the time that it was in practice. In addition, it can be said that there is no study that examines the views of science teachers on the removal of the TAFSED test. Therefore, it can be said that this study is important in order to overcome these deficiencies in the literature.

Purpose of the Study: The purpose of the research is to investigate the views of the Science Teachers about TAFSED and the removal of it.

Method

This is a qualitative study and the research employs special case study. Purposeful sampling was used in recruitment of participants and only a small number of teachers were interviewed to create in-depth knowledge (Miles and Huberman, 1994). The participants are 10 Science teachers working at a secondary school during 2017-2018 academic year. Semi-structured interviews are used as a data collection method, and descriptive and content analysis are used to analyze the data.

Findings

The first question of the interview protocol aimed to explore the views of science teachers about the TEOG. Table 1 presents the responses of teachers under the theme of 'Evaluation of TEOG'. Participants provided following responses to the first question: increase in motivation, internalizing the exam and its process, strengthening the relationships of teacher-parent-students and effective use of time. On the other side, the limitations of the exam are expressed with the codes of psychological pressure, competitive environment, school administrators' evaluation of teacher performance and acquisition of theoretical knowledge only.

The fourth question of the interview protocol aimed to elicit teachers' views regarding the removal of exams and it is presented under the theme of 'Abolishment of TEOG. Teachers expressed the codes of ambiguity, necessity of central exam, insufficient consultancy taken from experts regarding the removal of TEOG, possibility of decrease in motivation and feeling of relief. All participants expressed that teachers, students and families were concerned that new system to replace the TEOG was not announced. They also stressed the importance of central exam. For instance, teacher 6 said: "Yes, TAFSED was abolished but it should be replaced with a central exam. Otherwise, I don't think we can have equality or justice in education."

Discussion and Conclusion

Science teachers have both positive and negative ideas about TAFSED. Teachers stated that the TAFSED increases students' motivation, strengthens teacher-student-parent relationship, ensures effective use of time, creates a sense of responsibility and ensures that all topics are covered within the given time. Teachers' these ideas are thought to be influenced by the fact that the students are placed in high schools according to the their TAFSED scores. A student who is studying at a good high school means that s/he will receive good quality

education and will be able to choose a profession and gain social status in society. Parents who are aware of this invest more in their children's education. This has made it necessary for parents to communicate with teachers and children effectively. Since TAFSED is a central exam, the date of the exam is announced in advance. As the topics to be asked in this exam are announced beforehand, teachers are making necessary arrangements in their course plans. Therefore, teachers do not encounter a time problem. It has been understood that the teachers also have more interest in the lessons during the examination process. This can be related to teachers' sense of responsibility and good performance. Many studies argue that TAFSED has played a significant role in the development of teachers' performance and sense of responsibility (Buyruk, 2014, Ocak, Akgul and Yılmaz, 2010).

Science teachers pointed out similar points for the annulment of the TAFSED. They have expressed the uncertainty in the essential elements of education and training and this is causing further anxiety as the new system has not been announced, yet. Participants note that the uncertainty about the new system reduced teachers' motivation, created a sense of relief but at the same time increased teachers' concerns. They also express that the decision of the annulment of the exam was taken without sufficiently consulting to teachers. It could be argued that the exam process increased enthusiasm of teachers for courses. These are thought to be caused by the psychological pressure and responsibility on the teachers. When the data obtained from the teachers participating in the study were carefully interpreted, it seemed that the annulment of TAFSED did not create the expected relief on the teachers but created more anxiety. The most important reason for this situation may be that the new secondary education system has not been announced when the examination was abolished. The annulment of the examination and the lack of awareness of the new high school transition system have shown that teachers are reluctant to lecture, and they are not enthusiastic about their courses.

Suggestions

Science teachers suggest that if there will be an exam to replace the TAFSED, it should be a central one and it should be introduced for the 5th grades or above.

Teachers think that there should be a performance-based assessment and evaluation in high school replacements and the system should also ensure that the replacement should take students' interests and talents into consideration.